

Professors, blijf toch af van pensioenpot havenwerker

Via een discutabele constructie is havenpensioen beland in de KNAW Ammodo Award. Dat miljard komt ons niet toe, betogen 6 hoogleraren.

Instellingen voor wetenschappelijk onderzoek, zoals de KNAW en universiteiten, zijn benaderd door de Stichting Ammodo met de mededeling dat zij wetenschappelijke projecten wil ondersteunen. De KNAW is van plan gezamenlijk met Ammodo tweejaarlijks acht prijzen van 300.000 euro per stuk te gaan uitreiken aan excellente onderzoekers, de zogenaamde Ammodo-KNAW Awards in navolging van een soortgelijke prijzenregen als de Heineken Awards.

De Stichting Ammodo is een goededoelenorganisatie die door de Belastingdienst is aangemerkt als algemeen nut beogende instelling met als statutaire doelstelling het zonder winstoogmerk verlenen van steun aan projecten van algemeen maatschappelijk belang met een culturele, ideële of sociale strekking.

Ammodo bevordert kunsten en wetenschap, en zoekt actief projecten: beeldende kunst, podiumkunst, ongebonden fundamenteel onderzoek. De bestuurders hebben geen recht op loon; in redelijkheid gemaakte onkosten en vacatiegelden worden vergoed. Het personeel van Ammodo wordt marktconform beloond, op grond van functie, opleiding en ervaringsjaren. Allemaal nagenoeg letterlijke citaten van de website.

Er ontbreekt maar één boodschap: de herkomst van het vermogen waaruit al dat moois wordt gefinancierd, namelijk uit pensioenpremies van havenarbeiders in Rotterdam en Amsterdam die buiten medeweten en tegen de wil van de spaarders een andere bestemming kregen. Procedures tot aan de Hoge Raad toe, zijn afgeknot in een schikking. Wettelijk klopt het, moreel blijft het verwerpelijk.

Tot 1998 waren de pensioenaanspraken van Rotterdamse en Amsterdamse havenwerkers ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds voor de Vervoer- en Havenbedrijven (Stichting PVH). Dit fonds ging over in Optas, een pensioenverzekeringsbedrijf, waarvan de Stichting Optas de aandelen bezat. In 2007 is Optas - buiten medeweten van werkgevers en werknemers in de havens - verkocht aan verzekeringsmaatschappij Aegon. De Stichting Optas streek hiermee een vermogen op van ca. 1,3 miljard euro dat zij wilde besteden aan 'culturele en wetenschappelijke' doelen.

De aanpassing van de statuten heeft geheel buiten de Rotterdamse werknemers en werkgevers om plaatsgevonden. Deze gang van zaken leidde tot een hevig conflict met havenbedrijven en de bonden FNV en CNV dat in 2010 eindigde

Nood in de wetenschap is hoog, maar wij zinken moreel toch wel erg laag wanneer wij ons uit deze bron willen laven

Joop Hartog, Bernard van Praag, Kees Schuyt, Philip Hans Franses, Kees Aarts, Martin Fase. De ondertekenaars zijn (emeritus) hoogleraar aan Nederlandse universiteiten en lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

in een schikking. Optas moest alsnog 500 miljoen euro afstaan ter verbetering van de pensioenen van havenwerkers. Recent is daar een nieuwe schikking aan toegevoegd. Stichting Ammodo put voor haar goede doelen uit het resterende vermogen van Optas.

De geschiedenis is goed beschreven door een insider, professor Welters, oud-commissaris Optas en voormalig directeur Havenondernemersvereniging SVZ (1989-1999). Google 'Welters Optas' en het volgende citaat is snel gevonden: „Een quasi-gentleman's aanpak met de nagalm van een ramkraak. *Who needs enemies with such friends?*” De journalist Eric Smit heeft de historie goed gedocumenteerd (Google 'Eric Smit Ammodo').

Juridisch is de zaak beklonken en met de schikking hebben de havenarbeiders tenminste nog een deel van het door henzelf en de havenwerkgevers voortgebrachte vermogen behouden. Maar moreel is het nog niet bevredigend. De havenarbeiders dachten een verstandige zet te doen door hun pensioenbelangen onder te brengen bij een onafhankelijke stichting. Latere wijziging van de statuten heeft plaats gevonden buiten arbeiders en werkgevers om. Daarna hebben de ingelegde gelden een bestemming gekregen die nooit in de bedoeling van de participanten lag. Het geld had natuurlijk moeten worden besteed aan pensioenvoorzieningen van henzelf en hun nabestaanden of aan een verwante doelstelling. De nood in de Nederlandse wetenschap is hoog, maar wij zijn moreel toch wel erg laag gezonken wanneer wij ons uit deze bron willen laven.

Het zou Ammodo sieren om hun transparantie en correctheid ook te tonen in een glashelder feitenrelaas over de herkomst van hun fonds, zonder daarbij de juridische strijd te verbloemen.

REACTIE VAN DE KNAW

De KNAW betreurt de kritiek, schrijft ze op www.knaw.nl. „Het in het verleden gerezen geschil tussen enerzijds havenwerkgevers, havenwerknemers en vakbonden (verenigd in Stichting BPVH) en anderzijds Stichting Optas werd in april 2010 opgelost. BPVH en Optas hebben toen een schikking getroffen. Deze schikking kreeg de instemming van circa 90 procent van de verzekerden die deelnamen aan de raadpleging.”